

Es Montanhas Nargüic

Noemí Jaquet Solé

Basat ena istòria d'Eisharc Jaquet Solé

Es montanhes Nargüic ei un libre de Noemí Jaquet Solé

basat ena istòria d'Eisharc Jaquet Solé

ISBN: 978-8489940-14-7

D.L.: L-1047-2012

Maquetacion: Hug de la Rosa Ruperto

Mai de dus mil dotze.

Ensenhador

Es nòsti amics.....	pag. 1
Eth tresaur.....	pag. 5
Eth sòn prètzhet	pag. 8
Dia 1	pag. 11
Dia 2	pag. 13
Dia 3	pag. 15
Dia 4	pag. 17
Dia 5	pag. 20
Dia 6	pag. 22
Dia 7	pag. 25
Dia 8	pag. 27
Dia 9	pag. 29
Dia 10	pag. 31
Dia 11	pag. 32
Dia 12	pag. 34
Dia 13	pag. 37
Comprenença lectora	pag. 41
1. Encastre	pag. 43
2. Era aventura	pag. 52
Dia 1	pag. 52

Dia 2.....	pag. 55
Dia 3.....	pag. 57
Dia 4.....	pag. 60
Dia 5.....	pag. 62
Dia 6.....	pag. 64
Dia 7.....	pag. 65
Dia 8.....	pag. 67
Dia 9.....	pag. 70
Dia 10.....	pag. 72
Dia 11.....	pag. 73
Dia 12.....	pag. 75
Dia 13.....	pag. 78
3. Activitats finaus	pag. 80

Es montanhes

Nargüic

Noemí Jaquet Solé

Basat ena istòria d'Eisharc Jaquet Solé

Es nòsti amics

Aquesta beròia istòria ei ua d'aqueres que van passant de boca en boca, de generacion en generacion, e que soent es mès vielhi de cada casa conden as mès joeni enes longues serades der iuèrn, toti amassats ath cant deth huec en tot guardar eth sòn brandau, en tot minjar quauque crespèth o simplament, com diden, en tot deishar hèr, e demorar qu'era ora de sopar arribe.

Conden qu'aguesta istòria succedic hè un bèth pialèr d'ans, ena region der arriu Zapavia, a on s'í trapen es montanhes Nargüic.

En aqueth parçan, ath pè d'aqueres granes montanhes, s'anautien primes hilères de hum que mercauen era preséncia d'un pòble.

Eth pòble se trapaue en un lòc fòrça antic, abitat hège cents e cents d'ans. Ère un pòble non guaire gran, damb cases granes e petites, damb gent arrica e gent que non tant, damb gent brava e dolenta, abitat majoritàriaments per gent grana, ja qu'es mès joeni auien partit entara ciutat de mès apròp, Cantònia, a on auien trapat eth sòn mestier e ua vida mès facila que non pas en pòble des sòns predecessors.

Es carrèrs deth pòble èren cauçadats e arribenti e es cases, totes ath sòn torn, auien era bòrda damb eth humèr, eth palhèr e eth uart.

En ua d'aguestes petites cases, ena mès vielha e descuedada deth pòble, i viuien tres frairs: Artur, Pèir e Joan. Aguesti tres frairs èren persones plan braves e se hègen damb tot eth pòble. Totun, es tres frairs èren un peishic gelosi des qu'auien granes fortunes e tot soent mauparlauen dera gent arrica, insolidària e egoïsta que viuie en pòble.

Artur auie ath torn de vint-e-sies ans, ère de complexion fòrta, tirant a grana. Auie un caractèr fòrça comprensiu e li agradaue fòrça parlar damb era gent. Encara non ère maridat. Vestie de manèra simpla e ère un shinhau desendregat e descuedat.

Dempús dera mòrt de sa pair, Artur ère eth que manaue en casa e portaue era husteria que li deishèc montada. Arrés en pòble podie compréner coma podie entener-se tan ben damb era ressèga, eth martèth, es taches e es puntas, desendreçat e tracassièr com ère, e jamès volar-li cap de dit!

Pèir auie vint-e-quate ans. Ère de caractèr fòrça nerviós, li agradaue poder ajudar as auti, que se li dèsse era arrason e que jamès se li portèsse era contrària; totun ère un brave òme. Ère eth frair mès imaginatiu e engenhós des tres. Hège de cartèr dera vila, e coma auie de visitar cada dia totes es cases deth pòble entà repartir es cartes, tostemp coneishie tot çò que i auie de nau en cada casa.

Joan auie dètz-e-ueit ans, ère eth tardanet dera casa e dilhèu per açò ère eth mès escarrabilhat e enrialhat des tres.

A Joan, que tostemps arrie, li shautaue hèr trufandises ara gent. Aprenie de hustèr damb eth sòn frair gran, mès aquerò de trabalhar non li anaue pas guaire. Acostumaue a cercar-se bèra desencusa entà non trabalhar o simplaments quan vedie que calie trabalhar se cercaue era ombra.

Es tres frairs viuien toti solet ja qu'es sòns pairs e e sòns pairs-sénhers auien morit de vielhi. Es tres s'estimauen fòrça ara sua familia.

Sa pair patie ua longa malautia que l'obliguèc a demorar en lhet ua vintea de dies. Ath long d'aqueth temps, es tres frairs cuedèren tant coma poderen ath malaut e li dèren fòrça ànims.

Cada maitin, li manien ua tassa de lèit cauda damb mèu. Tà meddia, li manien sopes de pan damb arròs borit e un bricalh de hormatge e, abans de cochar-se, tà sopar, li borien un parelh de ueus des poretas qu'auien en corrau.

Un ser, quan Artur s'apropèc damb eth sopar prèst entara cramba de sa pair, eth vielh li didec qu'amassèsse as sòns auti frairs pr'amor qu'en veir qu'ère era sua ora de partir, volie condar-les un secret qu'auie sauvat tota era sua vida e que les harie arrics e erosi entà tostemp.

Artur atau ac hec, cridèc as sòns frairs e toti s'amassèren ena cramba de sa pair.

Aquiu, eth pair, damb era votz miei bracada pes nèrvis e pes ans, comencèc a parlar:

–Açò qu’ara vos vau a condar non ei pas cap de legenda ne cap d’istòria deth temps vielh. Ei un secret qu’un viatge descubèrt vos aurà d’amiar entà un tresaur que se trape amagat. Aguest secret me lo condèc eth mèn pair ara ja hè fòrça ans.

Trapar eth tresaur non serà pas facil e auetz de tier en compde que, encara que semble escoar cerides, es broncs les traparatz ara ora d’anar-lo a cercar.

Entà trapar-lo, prumèr auratz de besonh ues cartes que se trapen amagades en humarau.

Pujatz entath humarau, e ath cant dera arca a on i sauvam eth milhòc, se vo’n encuedatz, en solèr i a dues taules que son mès petites qu’es autes. Sonque auetz de destatjar-les e traparatz ua caisha de coeire que conten era carta.

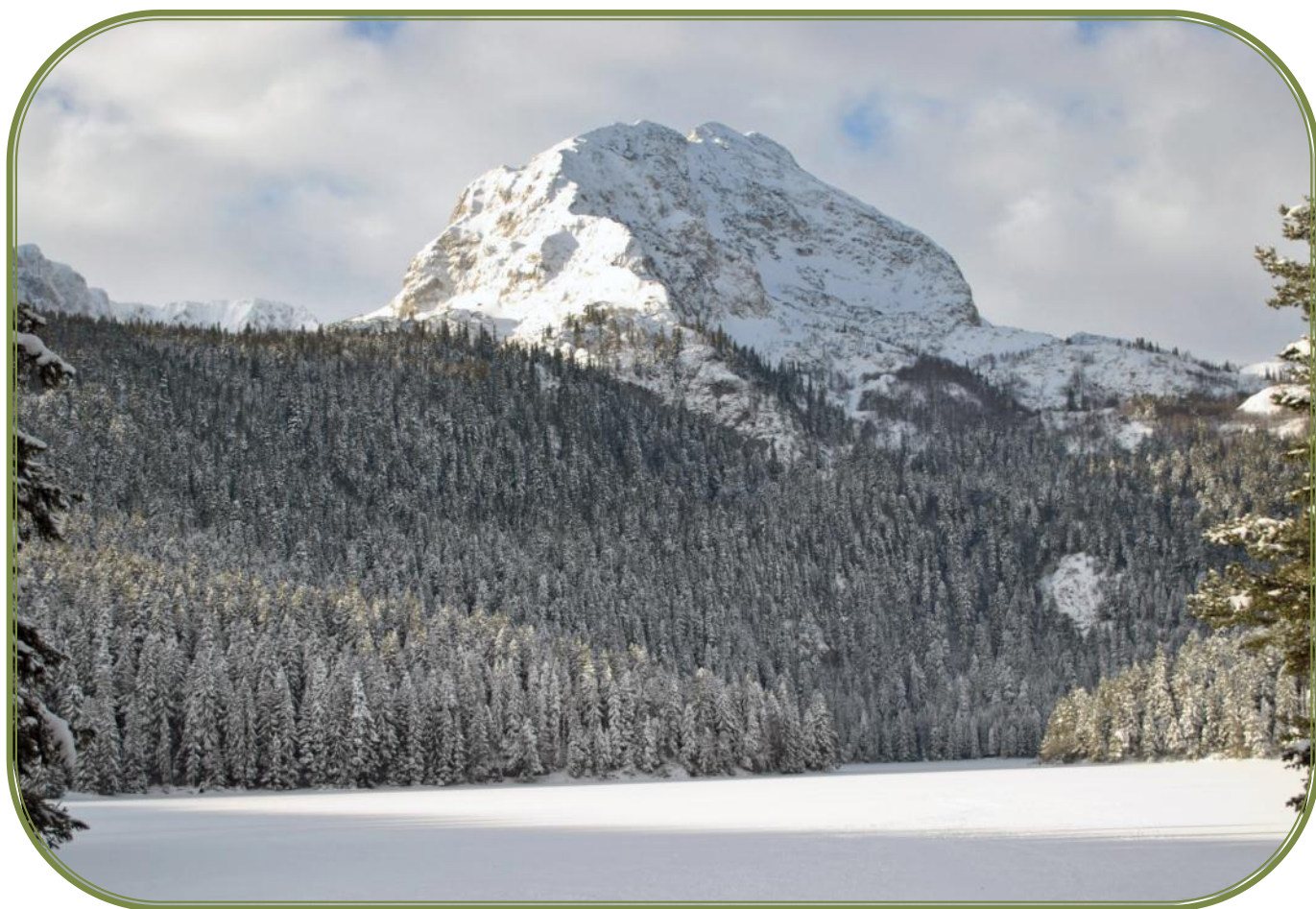
Un viatge ajatz campat es cartes, vo’n aperceberatz d’un des trebucs mès grani. Aguest tresaur de qué vos parli se trape amagat enes montanhes Nargüic.

Coma sabetz, es montanhes Nargüic son un shinhau luenh d’aciu e per aquerò auratz d’agarrar fòrces entà arribar-i e poder arténher eth tresaur.

Aguestes montanhes son coronades per nauti tucs que dominan tot çò que les entornege. Son en un parçan plan malhocós e damb pales plan dretes e comes tant escalabroses que ne es isards i pòden víuer. Son blanques montanhes caperades tot er an per un bèth celh de nhèu, e damb ludents lampats de gèu que servissen de miralh entàs pògui arrians e agles que subervòlen aqueth parçan.

Era complèxa geologia de qué vos parli complique fòrça poder trapar eth tresaur e per aquera arrason lèu arrés s'a vist jamès damb còr entà anar-i. Atau que vosati madeishi! Jo ja vos sò dit açò, qu'enquia ara arrés auie hèt.

Pera mia part, hilhs mèn, sonque me manque desirar-vos tota era sòrt deth mon, e vos demani que sustot vos estimetz e vos ajudetz tostemp que sigue de besonh. Que ne es montanhes mès impausantes, ne es òmes mès fòrts, des-hèsquen es laci qu'un dia vos sarrèren coma boni frairs.

Eth tresaur

Passadi un parelh de mesi dempús dera mòrt de sa pair, en ua net estelada de tardor, mentre qu'és tres frairs sopauen, gessec ara convèrsa er ahèr deth tresaur.

Toti tres batanèren ua bèra estona:

ARTUR –Frairs mèns, hè dies que sò encaborniat e pensi que mos cau començar a parlar deth nòste prètzhet...

Jo pensi qu'era melhor epòca entà anar-i ei passat eth mes de mai, cap ar ostiu, pr'amor que non auram eth perilh de que baishen es lauegi, ja harà caloreta e atau non passaram heired se bèra net mos cau dromir ath ras.

PÈIR –Non podem pas demorar tant! Qu'ei era nòsta bona escadença entà hèr-mos arrics, e non siguesse que bèth espavilat se mos auancèsse!

JOAN –Pèir, as tota era arrason, demoram que passe er iuèrn mès cru e quan non nhèue mès, mo n'í vam!

ARTUR –Vosati ac vedetz fòrça clar, jo non voi èster pessimista, mès coma vòs è dit, ei epòca de lauegi e pensi qu'ei èster fòrça ardots entà anar-i alavetz...

JOAN –Tu tostep cercant cinc pès ath gat! Se siguesse per tu encara anaríem en somèr!

ARTUR –E se siguesse per tu, minjaríem truhes borides cada dia! Feniant, mès que feniant!

PÈIR –Voletz carar, parelh de lenguts!!! Au, anem tara tauèrna e aqui ac acabam d'apariar!

Gessec prumèr Artur, argaròt e damb eth cap enjós, dempús Pèir e ath

darrèr eth mès joen, que per laguens, se trufauè deth sòn frair.

Coma de costum, pugèren per un carrèr cauçadat, e lèu sense bric de lum e entrèren ena tauèrna, era unica que i auie en tot eth pòble. Ère eth lòc d'amassada des òmes deth pòble, de hèt li didien "era saleta". Ère petita e tostemp damb era broma baisha, deth hum des pipes e cigarretes. Ath hons i auie un taulelh damb tres barricòts ath darrèr, un de barreja, un de rom, e er aute qu'ère un shinhau mès gran, de vin ranci. Ath dessús, i auie un parelh d'estatgères a on tostemp s'ì vedien ua quinzea d'ampolhes miei uedes.

Ena tauèrna, qu'ère tostemp plia de gent, i auie mieja dotzea de taules totes entornejades de cagires de palha, a on uns tipès damb un aspècte un shinhau rustic, quauqu'un damb longues barbes e cares languides, hègen as cartes, uns hègen ara botifarra, d'aute ara brisca e d'aute ara mona.

Era part dreita dera tauèrna ère aucupada per un gran larèr damb un horn ath costat, e uns cremalhs d'a on penjauè un caudèr de coeire damb un caperader qu'anaue sautarejant peth possadís deth bugàs.

Eth tenhat ère hèt damb horapèths e soques d'arbes. En solèr i auie granes labades de pèira. Non i auie cap tipe d'ornamentacion, a part d'ua pèth de vop que penjauè ena paret e un vielh fuselh qu'enguardauè indiferent eth tarrambòri que hège tota aquera gent.

Es tres frairs se heren a càber en taulelh. Ath sòn darrèr i ère Thierry, eth tauernèr, que damb ua guardada les saludèc. Ère un brave òme, d'origina francesa e maridat damb ua pobilha des cases mès fòrtes deth pòble.

–Thierry! Met-me dues barreges e un lampit de vin, cridèc Nere damb aire de fidança.

Thierry les mestrèc en tot dider-les:

–Son tres sòs!

Pèir se calèc era man ena pòcha e li paguèc eth béuer. Ath cant, i ère Cisco des d'Argau, e heren a petar era charrada toti quate.

Quan ja hège ua estona que batalhauen, Artur venguec a parlar der ahèr deth tresaur. Se placèc ath miei dera tauèrna, coma trompetaire comunicant era crida:

–Companhs, vos volem condar quauquarren que volem hèr en casa nòsta... Escotatz ben e a veir que vo'n semble, pr'amor que hè dies que mos hè a barar eth cap.

Sa pair nòste, abans de partir, que mos deishèc quauque ahèr entà descorbir... En un parçan non guaire aluenhat d'aciu s'í trapen ues montanhes nomentades "Es montanhes Nargüic", non sabi se n'auratz entenut a parlar jamès... a on s'í trape amagat un tresaur, un tresaur que mos pòt trèir dera misèria un parelh de generacions.

Es tres frairs non sigueren guaire afortunats. Arrés volec saber arren sus eth sòn ahèr. E se damb açò non n'í auesse pro, les tractèren de saumets, de hòls, e inconscients... e toti es qu'èren ena tauèrna se trufauen d'eri.

Damb açò, es protagonistes auien ua auta causa clara, "arténher eth tresaur qu'ère mauaisit", e ath delà se i volien anar ac aurien de hèr eri tres soletí.

Maucontents, es tres frairs deishèren era tauèrna sense díder ne paraula. Ath madeish temps ena tauèrna s'entenien comentaris de toti es colors.

Ath cap d'ua estona contunhaue eth rambalh, enquia qu'arribèc era ora de plegar, Thierry hec un crit e toti, un darrèr der aute, coma se siguessen mardans, anèren filant cadun entà casa sua.

Eth sòn prètzhèt

Era lum deth solei començaue a campar peth laguens des henerècles des contravents e de luenh s'entenec eth cant deth poth. –Ja ei de dia!–, exclamèc Pèir.

Es nòsti amics se desvelhèren dempús d'ua longa net, se vestigueren e baishèren entara codina a esdejoar.

En tot esdejoar, Joan rebrembèc es paraules que gesseran dera boca de sa pair dies abans de morir. Non podie pas deishar de pensar-i. As sòns dus frairs les succedie quauquarren de parièr...

Ja èren a mieja tardor, es dies dejà plan cuerti e es tardes e nets se hègen mès longues qu'un dia sense pan. Eth paisatge mirgalhat de mil colors, començaue a premanir-se entà patir eth long iuèrn que s'apressaue.

Es arongles premanien tanben eth sòn long viatge entà parçans mès caudi, soent se podien veir granes bandades que didien adiu enquia un aute an.

Era gent deth pòble ja auien prèsti es trabalhs enes prats e tèrres, venguien d'entrar era darrèra lenha qu'ère era que les auie de cauhar tot er iuèrn. Anauen a cercar quauqua codorna, es hemnes hègen micha ath cant deth huec, es òmes anauen a caçar o aucien eth sòn temps ena tauèrna.

Es prumères nhèus non se heren pas a demorar e en pògui dies ja baishèren enquiath pòble e damb eres eth heired que les acompanharie pendent tot er iuèrn e part dera primauera. Es nòsti amics harti de dar-li mès torns ar ahèr, determinèren anar entàs montanhas Nargüic e acceptar es perills damb es que se poirien trapar; mès tostemps damb er espèr de poder trapar eth tresaur.

Començaue er iuèrn, e eri sabien plan ben que s'aurien de demorar enquia passat eth mes de junh o junhsèga.

Es dies heren heiredi e pes nets gelaue benben. Er iuèrn en pòble se

hège plan long e dur, passauen es dies trabalhant e acabant d'engreishar es porcèths que lèu serie era sua ora.

Eth temps corrie e es nòsti amics non auien cap premanit arren, de tant en tant parlauen sus er ahèr deth tresaur e demorauen impacients qu'eth bon temps arribèsse.

Non siguec enquia començaments d'abriu, quan comencèren a premanir e endreçar es utisi que pensauen emportar-se'n. Peth moment alistèren sonque es causes mèns basiques, atau com es morralets, era ròba d'abric, etc. Sabien plan ben qu'ère ua causa que s'auie de hèr a plaser entà non desbrembar-se arren que dempús poguessen auer de besonh.

Tanben pensèren en totes es causes de qué s'auien de provedir e que mèns entà deuant les anauen a èster indispensables.

Ua tenda de campanha, qu'aueren de cercar pr'amor qu'eri non n'auien cap, quauque utís que les hesse lum pera net, sacs de dromir, un cantre e cantimplòres entà portar era aigua, un padelon e fambières entà hicar-i tot eth minjar, binoculars, ua ghinhaueta de pòcha, ua destraleta entà hèr lenha e aluquets entà alugar eth huec. Tanben alistèren un fusilh entà poder-se deféner deuant de bèra bèstia sauvatja, ua lata entà pescar, piolets, crampons e còrdes entà pujar e baishar pes lòcs mèns gelats e escabrosi, etc.

Premaniguèren tanben eth minjar qu'auien d'emportar-se'n entàs montanhas, causiren causes que non auien de besonh d'èster codinades e que siguessen de bon portar, atau coma choriços, camalhon, langoïssa confitada, bolh, patè dera matança, capsas de sardines, hormatge, escares, auerassi, pans redoni entà que se mantenguessen trendi mèns dies, etc.

Ja èren a darrèrs de junhsèga e eth solei sarraue. Tota era gent deth pòble trabalhaue enes prats e tèrres; ath madeish temps es nòsti amics ja acabauen de premanir es darrères causes entà poder partir. Ja començauen a auer toti es esturments prèsti, e cada dia que passaue es tres frairs demorauen damb mèns gòl eth gran dia.

En ua d'aguestes caluroses tardes d'ostiu, en auer dinat, Pèir anèc entara abadia tà anar a parlar damb eth caperan. Un còp aqui li condèc era idia qu'auien en cap de hège fòrça dies.

Li demanèc s'abans de partir les poirie balhar era sua benediccion. D'un

bon començament eth praube mossen Antòni, qu'ère un brave òme, non ac vedie guaire clar, mès dempús que s'ac repensèc e li demanèc:

CAPERAN –Escota, Pèir, n'ès plan segur de tot açò que m'as dit?

PÈIR –Tiò que ne sò! Ac auem tot premanit dejà.

CAPERAN –S'ei atau, jo vos darè era benediccion, e vos desiri bona sòrt!

Cap ath mes de noveme, damb toti es trastes amanits, era benediccion deth caperan e tot eth gòi pera sua part, es tres frairs partigueren ara recèrca deth ja famós tresaur, que demoraue estujat enes respectuoses montanhes Nargüic.

Les demoraue un relèu poderós, esculpit pes gelères, parets e agulhes rocalhoses, e ues montanhes vestides d'un long vestit blanc.

Pendent es dus o tres prumèri dies, sonque auien de caminar pera val o, bèth viatge, auien de passar quauque malh, mès açò non auie cap de risque.

Ère passat eth tresau dia de camin, quan ja se calauen ena zòna baisha dera montanha, a on traparien nhèu damb quauqua henerècla e començarien era ascension.

Es tres frairs partigueren un dia fòrça beròi, de cèu seren e tamb eth ridèu des nauti tucs que se trapauen ath hons dera val e pes que s'eslingaue eth solei, a plaser, en tot cercar d'arténher toti es cornèrs. Damb tota era majestuositat semblauen mercar era fin deth mon, e desfidauen es pògui aventurèrs que sajauen d'anar-i.

Tamb es morralets en còth, e amassa damb toti es vesins deth pòble, que les acompanhèren ena plaça entà dider-les adiu per uns dies, preneren eth caminet dera Entinada, debuta dera sua aventura tamb era inseguretad de saber se quauque dia arribarien a arténher eth tresaur.

Quan ja hège ua longa estona que caminauen s'encuedèren que Tanha, era canha des de Tipet, les seguie uns passi endarrèr. La tiegen entà vigilar es oelhes, mès ère ua canha que tostemp se passejaue peth pòble e non ère causa estranha que les seguisse, pr'amor que tot soent demoraue ena pòrta dera husteria des tres frairs; ère coma dera casa. Tanha ère vielha dejà, deuie auer ath torn de tretze ans e caminaue miei coisha hège un bèth pialèr d'ans.

–Passa tà casa!–, li cridèc Artur, e damb un crit n'auèc pro, hec eth torn e, coishin-coishan, dempús d'ua estona de demora, es nòsti amics la perderen en orizon.

Repreneren era marcha, seguint eth caminet e dempús trauessant prats e tèrres semiades e tanben quauque hanhàs.

Quan començaue a quèir eth dia, trapèren en sòn camin ua petita cabana e, sense hèr-se'n guaire contunhèren era sua direccion. Quan ja hège ua bona estona qu'auien deishat endarrèr aquera petita cabana, s'encuedèren que lèu-lèu ja non s'í vedien e s'arturèren en camin. Dempús de batanar ua estona decidiren recular e tornar entara cabana entà passar-i era net e atau non auer de montar era tenda de campanha.

En arribar ena cabana i hège heired, e non i auie pas bric de lenha entà

alugar eth huec. Sense pensar-s'ac dus viatges, Pèir prenec era sua destraleta e se n'anèc entath bòsc a hèr lenha entà cauhar-se e atau passar melhor era net.

Ère un bòsc espés e ombrenc, es arbes tot just deishauen passar as pògui òmes que i entrèssen. Auancèc caushigant brancs que i auie per tèrra, enquia que trapèc ua hilèra de bèri arbes estenudi en tèrra que, segurament, se les n'auie emportat un laueg peth deuant. Cuelhec es brancs sequi de tèrra, atau cremarien melhor, e seguidaments desengainèc era destraleta e d'un d'eri braquèc quate tronquets. Ja n'auie pro, pr'amor que senon non les poirie carregar. Se placèc es brancs ath dejós deth braç, damb es mans cuelhec era lenha e baishèc enquiara cabana.

En tot que Pèir alugaue eth huec, Joan gessec entà barrar er unic contravent qu'auie aquera petita cabana. Còp sec, coma se d'un mal sòn l'auessen desvelhat, gessec deth darrèr deth contravent ua arrata-cauda enventida; quin espant que s'emportèc praube Joan! Aquera net se non ère cansat, ja n'auèc pro entà quèir redon enquia londeman.

Ère ua cabana de dimensions fòrça petites. Entrant ara quèrra i auie ua estenuda de palha en tèrra, que les servirie de matalàs entà passar era net. Ara dreta dera pòrta i auie ua humenèja e ath sòn deuant, ua labada de pèira que les servirie de taula entà minjar.

Des·heigueren es morralets e se seigueren ath cant deth huec, deishant passar eth temps e demorant qu'era ora de sopar arribèsse.

Quan aueren ua bona brasa, Joan arrinquèc ua lòsa deth tet qu'ère miei trincada e hec a còder un shinhau d'ensunha e bolh entà sopar.

En acabar, meteren ua tarna en huec, pr'amor que se les començaue a amortar, e heren a petar era charrada enquia qu'es ahlames deishèren d'enlumenar aquera petita cabana. Damb es quate brases que i quedauen agarrèren eth

Artur, Pèir e Joan se desvelhèren ath dessús dera palha coma tres anherets acabats de nèisher, gesserren dera cabana e se lauèren damb era aigua que corrie en un barranquet ath cant dera cabana. Tamb era cara ben fresca, preneren un bon esdejoar, se placèren es morralets ena esquia e empreneren de nau eth camin dera sua aventura.

A cada pas que dauen, es tres frairs vedien mès apròp aqueres montanhes gelades e blanques, qu'abraçauen geloses eth gran tresaur. Totun, es montanhes Nargüic encara èren luenh e as aventurèrs les mancaue encara fòrça dies entà arténher era cresta dera montanha.

Quan ja hège quauques ores que caminauen, Joan s'encuedèc que s'auie desbrenbat ena cabana es cartes que les amiauen entath tresaur. Es auti dus frairs s'embestièren damb eth mès petit des frairs, pr'amor que non auien pas tot eth temps deth mon e ath delà non podien hèr a pèrder es energies atau com atau.

Joan demanèc perdon as sòns frairs e les diguec que lo demorèssen repasant setiadi eth temps qu'eth tornaue, e qu'auessen er espèr de que les traparie.

Quan Joan arribèc ena cabana, s'encuedèc qu'ua beròia mainada, de uelhs verdi e peu daurat, demoraue ath cant dera cabana. Joan la saludèc damb ua votz tremolenca e era mainada ath sénter era votz d'un estranh, baishèc eth cap tota espavordida e sagèc d'amagar-se en un cornèr. Joan s'arturèc a uns passi dera gojata entà non esvarjar-la encara mès e, damb un ton pausat, li diguec:

–Non ages pòur mainada, sonque vengui a arremassar ues cartes que m'è descuedat aguest maitin ath laguens dera cabana. Non te harè arren, non patisques...

Era mainada lheuèc eth cap e guardèc a Joan. Sense díder ne paraula, s'apropèc a Joan e li dèc es tres cartes qu'eth venguie a cercar.

–Merci plan, mainada! Li arregraïc Joan damb ua petita rialha.

Joan gessec dera cabana tot estonat damb es cartes ben sarrades entre es sues mans. En gèsser se setièc ena potja, qu'encara ère umida dera rosada dera maitiada, e pensèc en aquera mainadonha joena qu'auie trapat ena cabana tota soleta e que li auie sauvat es sues cartes.

Alavetz, Joan volec tornar tà laguens dera cabana entà trapar-la, demanar-li se qué hège aqui, se coma se cridaue, se d'a on auie gessut e s'auie liejut aqueres cartes.

Malerosament, quan Joan entrèc ena cabana non trapèc ara beròia mainada. La cerquèc per toti es cantons ath torn dera cabana, pr'amor que guaire luenh non auie pas podut anar... mès era polida hemneta auie desapareishut misteriosament ena immensitat d'aquera val.

Anin-anan, Joan repreneç eth sòn camin, e tamb pas fèrm e accelerat anèc a trobar as sòns frairs.

Quan arribèc les hec era badinada de que non auie pas trapat es cartes, mès es sòns frairs, que ja lo coneishien, lèu se'n dèren compde de qu'ère ua mentida des sues e non li heren massa cas. Artur lo sentencièc en tot dider-li:

–Te'n guardaràs pro de tornar a hèr-mos aquest tipe de farces!

Damb es cartes, aquest còp ben sauvades ena pòcha dera giqueta, contunhèren era marcha.

Ar amagar-se eth solei, acampèren era tenda ath cant d'un arriu. Pèir preneç eth cantre e l'anèc a aumplir d'aigua fresca ath temps qu'Artur e Joan premanien sopes d'alh entà sopar.

En acabar, era net ja auie barrat. Ath laguens dera tenda, damb era lua de lumenèr, es tres frairs digueren adiu ath sòn segon dia d'aventura.

Dia 3

Es audèths que s'apropauen a béuer en barranquet sigueren eth revelh des sies deth maitin, desvelhèren as tres frairs que soniauen qu'aquera longa val siguesse dejà era cresta dera montanha, a on trapèssen eth sòn tresaur.

Coma cada maitin, coma se s'auesse calat eth huec ath laguens dera tenda, d'un saut passauen d'èster ath laguens deth sac, arropits coma un camishèth de lan, a èster dehòra dera tenda tan fresqui coma er aireguet que se deishaue sénter de bon maitin, prenien es sues causes e seguien era sua expedicion.

Era impetuositat der arriu que banhaue era val les anaue mercant eth camin qu'auien de seguir entà arténher eth tresaur.

Ath madeish temps qu'anauen auançant, s'anauen condant istòries de quan èren petits...

Artur, les expliquèc as sòns frairs, que damb sonque tres mesi e miei de vida, queigüec en lauader dera plaça deth pòble quan sa mama hège era ruscada. Sa mair portaue eth mainatjon abraçat en guidèr tamb un linçò e en inclinar eth còs entà deuant entà agarrar aigua, eth mainatge, deth sòn pròpi pes, des·heigüec eth fòrt nud que sa mama auie hèt e d'un patac eth mainatjon queigüec ena aigua!

Es sòns frairs que jamès auien entenut aquesta istòria non podien pas arturar eth sòn arrir e de hèr-li ua question ath darrèr dera auta.

Contunhèc Pèir damb era sua istòria, en tot rebrembar quan de mainatjòts, amassa damb Artur, anèren tara bòrda e dauren es pòrtes d'ua des conilhères e filèren toti es conilhs! En aqueres, non les passèc ua auta causa peth cap qu'embarrar en ua conilhèra ath frair petit, qu'alavetz sonque auie quate o cinc ans. L'embarrèren e se n'anèren a jugar pes carrèrs deth pòble, sense embrembar-se'n mès deth praube Joan!

Ath ser, quan èren en taula entà sopar, sa mama demanèc per Joan. Es

us frairs se guardèren damb es uelhs coma plats, e gesseran ath sant córrer, mentre Artur rebotegaue:

–Ai, ai, ai! Praubi de nosati... que mo'n volem anar caudi tath lhet anet...

Joan interrompic es paraules de Pèir e diguec:

–Mare mia! Que amagat que vos ac auíetz! Quini animalòts! Se per vosati siguesse encara seria embarrat ena conilhèra!

Tant qu'ac didie, er arrir se li escapau e badinèc:

–Ara m'expliqui d'a on gessen aquestes aurelhes tan longues e gessudes qu'è, ei ben vertat que tot a un perqué en aquesta vida!

Artur e Pèir esclatèren a arrir, e Artur ahigec:

–E per aquerò corres tan, qué te pensaues?

Es tres frairs arringuèren a arrir pes descosuts.

Ara seguida Joan les condèc eth sòn prumèr viatge qu'anèc tara montanha a tier compde es vaques e ua volie vederar. Joan vedie qu'aquera vaca patie e non sabie pas coma ajudar ara prauba bèstia. Se metec fòrça nerviós en veir que gessie eth cap deth vederet e, sense pensar-s'ac dus viatges, l'agarrèc peth cap damb es dues mans, e tirèc damb totes es sues fòrces. En un virament de uelhs, eth vedèth ja ère dehòra!

D'aqueth dia estant, se l'estimèc autant com a un mès dera familha. Cada maitin l'anaue a veir ena bòrda, lo suenhaue e inclús li parlaue coma se siguesse eth sòn frair qu'acabaue de nèisher.

Atau passauen es ores e anauen auançant camin, condant istòries e de tant en tant quauque remoquet.

Ath ser ja auien arribat ath hons dera val e donc ena zòna baisha dera montanha, aqui acampèren e se cochèren d'ora entà agarrar fòrces tara ascencion de londeman.

Es tres frairs sabien que serie un dia dificil, pr'amor qu'èren acostumadi a caminar en planèr e aqueth dia començaue a hèr-se còsta ensús, atau que decididiren gèsser un shinhau mès d'ora qu'es auti dies pr'amor qu'anarien mès a plaser e aurien d'arturar-se mès viatges.

Artur, eth mès gran des tres, ère a qui se li hège mès còsta ensús era pujada, començaue a quedar-se endarrèr. Les diguec as sòns frairs que cadun portèsse eth sòn ritme pr'amor qu'atau non se cansarien tan. Atau ac heren, anauen pujant en hilèra: prumèr Pèir, uns passi endarrèr lo segue Joan, pr'amor qu'ère eth que mès pes carrejaue en morralet e, quauqui mètres mès distanciat, ath sòn pas, Artur anaue desafiant era nauta montanha.

Les costae de caminar pr'amor qu'eth camin ja non ère mèrcat, un bèth celh de nhèu caperaue era totalitat dera montanha. Es cartes e era sua intuicion èren es unics esturments qu'auien entà trapar eth tresaur.

Quan eth solei merquèc es dotze de meddia s'arturèren en uns calhaus, que ludien miralhats peth solei ath miei dera nhèu, entà dinar e agarrar fòrces. Pèir treiguec era guinhaueta e braquèc tres bricalhs de pan. Ath dessús deth pan, langoïssa confitada que portauen ena fambièra, un tròç de camalhon e un bricalh de hormatge. Entà acabar, Joan dauric eth sòn morralet e les oferic escares e auerassi, que pensèc en agarrar dera recodina menutes abans de partir de casa.

Pèir e Artur, que non s'ac demorauen pas, semblaue que les auien convidat a crespèths damb sucre, coma es que les manie era sua mairia quan èren petits e que tan les shautauen; dera emocion s'engolien es auerassi lèu sense mastolhar-les.

En acabar de dinar s'estirèren ua estona ath cant des calhaus a on auien dinat entà hèr era meddiada, pr'amor qu'èren un shinhau cansadi.

Quan dromien doçament, Joan se desvelhèc ath notar que quauquarren li auie passat peth dessús. Còp sec se lheuèc e vedec qu'ère ua lèbe que

sautejaue peth dessus dera nhèu e se perdec ath laguens deth bòsc.

Desvelhèc as sòns frairs en tot gigotar-les bravament, e les didec:

–M’acabe de saltar ua lèbe peth dessus quan dromia! Quin espant que m’a fotut! Que me la cau caçar e hèr-la ena brasa entà sopar!

Artur, arresponec:

–Tiòc! Que pòt èster ua delícia!

Pèir, sense díder ne paraula, arremassèc es sues causes e gessec ara pressada en direccion tath bòsc.

Joan cridèc:

–Demora-mos òme! Non vages tan de prèssa, que per mèss que corres non seràs pas mèss rapid qu’era!

Pèir hec eth torn e les demorèc. Mentres, premanic eth fusilh e treigues es binoculars deth morralet, mèss non desvisticaue cap de bestiòla ena pregondor d’aqueth bòsc. Tot ère tranquil, sonque se sentie eth bronit des passi des sòns frairs ar escarcanhar era nhèu gelada.

Caminèren uns mèss e s’arturèren a demorar eth moment. Ath cap d’ua bona mieja ora, ua aguineu quilhèc eth cap ath darrèr d’un arbe e Joan, en votz baisha diguesc:

-Shuuttttt! Guardatz, aquíu qu'auem ara nòsta presa! Apunta ben, Pèir!
Era aguinèu que les sentec, arringuèc a córrer. Pèir apuntèc, e damb un parelh de bales la deishèc jaçada en tèrra.

Artur exclamèc, damb un arrir trufandèr:

-Òsca, quines lèbes mès granes que i a en aquest parçan!

Pèir, tot gaujós pera sua faena, agarrèc per ua pauta ar animalon e en tot fiular lo baishèc arrossegant-lo bòsc enjós.

En arribar ena tenda voleren arringar-li era pèth, que les servirie de hlatsada entà cahuar-se, mès s'auie hèt tard e decidiren qu'ac harien londeman damb era lum deth dia, atau que caperèren ara vop damb un pedàs de tela entà que non venguesse cap de bèstiòla pera net e se la mingèsse.

Coma non auien caçat cap de lèbe, e dera aguinèu sonque podien aprofitar era sua beròia pèth, les calec pensar se que hèr entà sopar. A Joan li venguec entath cap era idia d'anar a pescar quauqua trueita en arriu. Prenec era lata de pescar e se n'anèc tot solet.

Sonque auie passat mieja ora, que ja tornaue damb era bascòja miei plia.

-Ja sò aciu! Haram trueites ena brasa entà sopar!

Pèir s'apressèc a parar era taula, eth temps qu'Artur acabaue de premanir eth huec, e diguec:

-Aué òc que vam a sopar ben! Aué festin entath nòste paladar!

Heren a còder es trueites e quan aueren eth vrente ben plen, se n'anèren a dromir.

Dia 5

Se lheuèren de bon maitin pr'amor qu'eth cincau dia ère dur, tad açò qu'ère ath recorrut que realizauen. Eth heired ja se hège a sénter e era nhèu ère cada còp mès abondiuu.

Gesseren deth sòn petit refugi e era aguinèu contunhaue jaçada en tèrra, coma s'auesse un sòn prigond.

Agarrèren era guinhaueta e la comencèren espelhar. Dempús la esquarterèren e l'anèren a lauar en arriu. Lèu non podien mantier es mans ena aigua de tant gelada qu'ère! Quan l'aueren ben neta, l'esteneren ath solei entà deishar-la assecar. Es rèstes, les deishèren entàs lops e arrians mès ahamiats.

En auer dinat, Pèir agarrèc era pèth e se la pengèc deth morralet entà que s'acabèsse de secar e repreneren eth camin que les amiaue entath tresaur.

Ath cap des montanhes eth heired e era nhèu imposauen era sua magestuositat ath long dera sua estada.

A mesura qu'anauen pujant era nhèu les arribaue mès ensús des jolhs, çò que les impediè fòrça a auançar. Tà meddia comencèc a baishar era broma e se les hiquèc ath dessús, atau que se vederen obligats a arturar era sua marcha pr'amor que non s'í vedien mès enlà de dus pams e quedauen damb es comes enterrades ena nhèu.

Ère arribent, e non sabien pas a on plantar era tenda, mès decidiren qu'encara qu'auessen de dromir miei dreti, non les quedaue ua auta solucion.

Tant que desplegauen era tenda, comencèc a esclarir-se era broma e vederen un escabòt d'ua dotzea d'isards, dreti ath cap d'un ticolet. Decidiren de pujar-i pr'amor que semblaue mès avient entà installar-se-i e passar era net.

Lèu ua ora les costèc entà arribar-i, non les auie semblat pas qu'ère tan de luenh, mès era vertat que valec era pena er esfòrç. D'aqui

desvistauen, entre es bromes, tota era val qu'auien recorrut.

Semblaue qu'eth dia s'apariarie, mès dempús de dinar, eth cèu se vestic de nere e comencèc a plòir a còp de farrats. Sòrt qu'auien montat era tenda a temps e aueren un lòc d'arrecès.

A mieja tarde encara ploiguie tant que podie, comencèren a quèir es prumèrs goterèrs d'aigua ath laguens dera tenda e Artur se planhec:

-Ara plan que mos vam a estovar coma lits!

Joan, tot enforonhat, li arresponec:

-Se mos banham ja mos cambiaram era muda, non s'acabe pas eth mon! Mès... jo pensi qu'aguesta tronada lèu de passarà.

Acabèc de plòir qu'ère lèu era ora de sopar, mès aqueth ser non voleren minjar pas bric, aquera longa tronada les auie hèt a passar era gana.

Mògi e arraulits de heired, se shuguèren coma poderen damb era pòga ròba que non s'auie banhat, e se calèren ath laguens deth sac. Sonque pensauen en entrar en calor e poder dromir tota era net.

Es nòsti amics, Artur, Pèir e Joan hège cinc dies que caminauen fòrça. Enquiath moment non auien auut pas cap de problèma important, caminauen de cinc a sèt ores cada dia, en tot profiter es ores deth maitin entà caminar, quan encara era nhèu ère dura e atau evitar es lauegi.

Ja auien era man entà montar e desmontar era tenda de campanha, minjauen pro, encara que ja auien començat a racionar eth minjar e sajauen de hèr es minjades tostemp ara madeisha ora. Tà béuer, aumplien eth cantre e es cantimplòres, sonque d'aigua qu'aumplien des hònts e barrancs que trapauen ath long deth sòn camin. Peth ser, entà dromir, encara que non passauen calor, tanpòc passauen heired, e a plaser s'avedèren ad aguesta situacion.

Quan semblaue qu'ac auien tot mès o mens contrarotlat, en tot qu'auançauen, Pèir que caminaue damb eth cap ben quilhat, s'encuedèc que deth cap dera montanha s'eslingaue ua grana quantitat de nhèu, e cridèc:

–Un laueg, guardatz!

Joan se quedèc tot estonat, hec eth torn e gessec corrent entà a avisar a Artur que non se n'auie encuedat encara...

–Artur! Vòs lheuar eth cap e non guardar era nhèu de tèrra! Que se mo n'apròpe ua de bona! Guarda tà naut, que de nhèu tranquilla semble que non n'a pas guaire!

E Artur exclamèc:

–E be òc! Ara plan qu'èm fotuts! Auem de córrer e anar-mos a amagar a on pogam, mès sustot tirar tara part dreita dera montanha que semble qu'eth laueg baisharà pera part quèrra dera pala. Corretz! Jo vos seguirè coma poga, mès tiratz vosati prumèr

qu'atau m'acceleratz eth pas.

Dempús de hèr ua petita pausa entà decidir era naua rota, ath temps qu'eth laueg ja auie invadit lèu era totalitat dera montanha coma ua fèra sauvatja, gesseren ara pressada en direccion contrària.

Ath cap d'ua estona de caminar a pas leugèr, pr'amor que non podien córrer pas, ja que se corrien s'enfonsauen ena nhèu, eth laueg s'arturèc en arribar ath pè dera montanha. Per sòrt, non les auie percaçat!

Ath veir que tot ère en cauma un aute viatge, des-heigueren camin entà sajar de pujar per a on eri auien pensat en un principi.

Quan arribèren ath pè deth laueg se dèren compde dera sua magnitud. Artur, eth mès pensatiu des tres frairs, se quedec carat e les diguec as sòns frairs, en tot alendar prigondament:

–Frairs mèns, en aguesta vida quan se barre ua pòrta, que se'n daurís ua auta, aquerò ei ben vertat! Guardatz coma mos a facillitat eth nòste prètzhètz! Damb era grana quantitat de nhèu qu'a desplaçat eth laueg, mos a deishat era montanha ben neta, atau que non mos calerà cercar eth tresaur dejós dera nhèu! Luderà coma un bèth didau d'aur ath miei dera blanca nhèu.

E Joan ahigec:

–As tota era arrason deth mon, eth tresaur qu'ei nòste dejà, anem-i!

Quan Pèir e Joan ja auien hèt uns passi montanha ensús, Artur les arturèc en tot cridar-les:

–Non ajatz tanta prèssa e sigatz tan aventurats! Mos calerie campar per a on mos cau passar, i a fòrça nhèu e pòt èster perilhós, ath delà eth solei cauhe de vertat e pòt tornar a quèir un aute laueg en quinsevolh moment. Tornatz entad aciu se vos platz!

Es dus frairs baishèren eth cap e aubediren ath mès gran en tot recular entà escotar-lo...

–Guardatz, eth laueg semble qu'a hèt a baishar tota era nhèu dera cresta, atau que pensi que poiram passar peth miei dera pala qu'ei

lèu lèu neta. Sajaram de pujar prumèr pera part dreita, pr'amor que per aciu ei plen de nhèu entà calar-mos-i e dempús a on i a aqueth arbe croishit en tèrra, lo vedetz?, aqui que poiram virar ara quèrra e contunhar caminant pera potja.

Qué vo'n semble?

Joan arresponec damb ua arrialha sarcastica:

-Plan ben! Qu'ei justament aquerò qu'anauem a hèr nosati!

Tot seguit, Joan dauric camin e repreneren era marcha.

Les calec ath torn de tres quarts d'ora entà trauessar era montanha de nhèu qu'auie format eth laueg ena part baisha dera montanha, pr'amor que l'aueren de contornejar fòrça mètres enlà.

Un viatge qu'es tres frairs trauessèren era grana quantitat de nhèu semblaue que caminèssen peth dessus des bromes, auançauen damb pas leugèr e accelerat coma s'auessen vist eth tresaur ath miei d'aquera pala despolhada peth laueg.

Caminèren un parelh o tres d'ores mès e plantèren era tenda ath dejós d'un gran pin ròi que trapèren en camin. Èren fòrça cansadi, sustot eth praube Artur que non podie damb era sua anma. Eth laueg les auie deishat sense fòrces, un dia que de bon maitin non semblaue pas èster guaire complicat.

Artur, en desvelhar-se non se trapèc pas guaire ben, auie passat ua mala net, e semblaue qu'auie un shinhau de frèbe, dilhèu produsida peth suberesfòrç realizat eth dia abans o pera umiditat qu'auie agarrat enes uassi hège dus dies endarrèr.

Pèir agarrèc ua pèça de ròba, l'anèc a banhar en arriu e l'ac metec ena tèsta entà hèr-li a baishar era temperatura.

Artur se lheuèc e se prenec eth timonet que li maniguèren es sòns frairs. Non volec minjar pas guaire, sonque ues mores de pan duro que hec a estovar tamb era aigua deth timonet. En auer esdejoat, encara que non ère recuperat completament, semblaue qu'auie reviscolat un shinhau e decidic de contunhar era expedicion.

Coma cada dia, pleguèren era tenda, remassèren totes es sues causes e damb es morralets en còth, preguèren a Diu entà qu'Artur se guariguèsse lèu e sustot non anèsse a peyor.

Eth dia ère embromat e tanpòc acompanhaue guaire, Pèir e Joan persutèren en non hèr era rota qu'auien mercada entad aqueth dia, mè Artur qu'ère ua persona patidora e damb molta fòrça de voluntat, non volie qu'arren ne arrés l'arturèsse ena recèrca deth sòn tresaur.

Sonque ath gèsser ja se reconeishie qu'Artur non se trapaue ben, coma de costum anaue eth darrèr, mè aguest viatge era distància damb es sòns frairs ère fòrça mè considerabla, atau qu'es dus mè joeni relantiguèren era marcha e acompanhèren es passi deth sòn frair gran.

Caminèren pendent dues ores apruprètz, s'arturèren quauqui viatges entà posar-se un shinhau e aprofitauen entà hèr un traguèt de vin.

Cada còp que s'arturauen a Artur li costaue mè d'arringar, reauments ère mau fotut! Maugrat era sua valentia, era maquina li diguec pro, no'n podie mè!

Aqueth dia heren ua des estapes mès cuertes, pr'amor qu'Artur, encara que non ac volie reconéisher, non se trapaue pas bric ben.

En auer dinat, Joan plantèc era tenda entà qu'Artur se podesse cochar, eth temps que Pèir alugaue eth huec entà cauhar-li era aigua tath timonet.

Hège un dia lèg, era broma arribaue enquia baish, bohaue eth vent e Pèir non se'n gessie d'alugar eth huec...

Artur, damb era vutz miei bracada e un shinhau espantoriat, diguec:

-Frairs mènes, qué en pensatz? I arribaram o non? Semble qu'aguest tresaur comence a èster mauaisit!

Pèir, ath temps que se plejaue damb es ahlames li diguec:

-E tant òme, a tu ara çò que te cau hèr ei cochar-te e guarir-te, senon plan que non haram arren de bon!

Quan eth vent s'adocic un shinhau, podec revíuer eth huec e ara fin hèr a borir era aigua tà premanir eth timonet entath sòn frair. Artur se lo prenec e se calèc ath laguens deth sac.

Pèir e Joan passèren era tarde ath cant dera tenda hènt ara brisca, enquia qu'eth solei deishèc d'enlumenar-les es cartes, e les merquèc qu'ère era ora de plegar, senon eri èren capaces de jogar enquia ben entrada era net.

Joan, campèc ath laguens dera tenda a veir s'Artur encara dromie, e damb eth bronit se desvelhèc.

Aqueth ser sopèren d'ora e anèren lèu a dromir. A Artur, qu'auie dromit coma un soc tota era tarde, li costèc d'agarrar eth sòn, mès un còp s'endormic ac hec tota era net coma un mainatjon.

A trincar de dia, es tres frairs se desvelhèren. Artur semblaue que se trapaue melhor qu'eth dia abans, ère tanta era melhoria que sentie, que dempús de préner un bon esdejoar, aquest viatge siguec eth primèr en gèsser e mercar eth camin que les portarie enquiath magnific tresaur.

Pendent un parelh d'ores Artur anèc ath deuant, coma cap dia ac auie hèt encara, semblaue qu'eth repòs deth dia abans auie estat era sua melhor medecina, mès passades es ores comencèc a requèir e s'anèc endarrerint; totun seguie es passi des sòns frairs.

Dempús de quate ores de camin Artur se'n tornèc a ressènter des doloriments deth dia abans e ja non podie contunhar. Li pugèc era temperatura e comencèc a auer sudors, era color dera sua pèth comencèc de hèr-se auriòla.

Pèir e Joan s'espantorièren fòrça e convengueren d'acampar en ua artiga ath pè d'un gran malh. Ère era ora de dinar, Pèir e Joan començauen a èster nerviosi pr'amor que se les auie acabat eth timonet e ja non auien arren entà guarir ath sòn frair, eth minjar que portauen enes morralets tanben començauè a amendrir e, ath delà, eth heired se hège sènter cada viatge mès. Era causa se vedie cada viatge mès nera...

Artur non volie minjar arren, se trapaue tan mau que non auie fòrces ne entà mastegar, mès es sòns frairs l'obliguèren a qu'aumens se prenesse ua espècie de sopa que li manigueren damb aigua borida, quate alhs e eth pòc pan duro que les quedaue.

Pèir e Joan passèren tota era tarde ath cant deth sòn frair, en tot qu'aquest dromie. De tant en tant s'anaue desvelhant pr'amor qu'era frèbe lo hège a shudar fòrça e non paraue de dar torns. Quan se desvelhaue non hège mès que planher-se:

-Ai mama mia, praube de jo! Qui me manèc a jo calar-me en aquest embolh! Sai cap se me'n gesserè d'aguesta... M'estimaria mès morir de bolhon de garia en mèn lhet!

Es sòn frairs lo assolaçauen en tot dider-li:

PÈIR –Cara vè'n! Non digues pegaries! Que toti auem queigut malauts quauque viatge, açò ei ua causa passatgèra, en un parelh de dies ja seràs guarit!

JOAN –Au! Se toti hessen coma tu, que d'un mauestar se volessen morir, quedariem quate gats en aquest mon! Coma t'a dit Pèir a coar dus dies e coma nau! Eth tresaur que serà lèu enes nòstes mans!

Damb aquestes paraules, Artur se tranquillizèc e tornèc a agarrar eth dromilhon.

Aqueth ser tanpòc volec minjar arren, auie perdut era pòga gana que li restaue e ja se li començaue a notar en sòn aspècte, era sua cara magra e esblancossida e eth blanc des uelhs que s'auie tornat auriò, mercauen claraments qu'era causa non anaue pas guaire ben.

Pèir e Joan sopèren lèu sense dirigir-se era paraula pr'amor qu'èren fòrça enquimerats per estat deth sòn frair gran.

Se desvelhèren quan encara i auie en cèu clar de lua, pr'amor qu'Artur auie passat molt mala net e non melhoraue cap, mès lèu empejoraue.

Es dus frairs batanèren ua longa estona a veir se qué podien hèr, se estar-se aqui, mès damb pògues esperances, se baishar toti tres entath pòble, causa que tanpòc era viabla pr'amor der estat d'Artur..

Ara fin, determinèren que Pèir baisharie entath pòble tà anar a cercar ajuda o medecines entà poder guarir ath sòn frair, autaments era causa non pintaue pas guaire ben.

Gessec de bon maitin pr'amor que li demoraue un long camin entà arribar en pòble, e damb ua sarrada didec adiu as sòns frairs que demorèren ath laguens dera tenda miei caperada peth torbeg.

Abans de gèsser, agarrèc era destraleta e anèc a bracar dus brancs d'un tèish, pr'amor qu'aguest arbe a era husta fòrça dura e resistent, e atau l'ajudarien a baishar mès rapid pr'amor qu'era tornada ère còsta enjós.

Tath torn de meddia, esquintat de caminar, se seiguec ath dessús d'ua ròca entà posar-se. En aqueres que sentec un tapatge ath darrèr sòn, se virèc e a uns mètres ath sòn darrèr, vedec a un enòrme os qu'ensenhaue es dents e semblaue èster plan ahamiat.

Pèir, espantoriat peth heròtge animau, gessec ath sant córrer, mès er ossardàs li anèc ath darrèr.

Eth praube gojat, ena sua hujuda, correc tan coma poguec, mès damb tanta mala sòrt qu'estramunquèc en ua pèira e campulèc capenjós d'un gran malh.

Dempús de rodar e rodar, anèc a quèir en ua pala caperada d'un espès celh de nhèu, mès es brulhs der os amassa damb eth patac qu'eth sòn còs hec sus aguesta, hèc a baishar un gran laueg qu'acoguèc ath praube Pèir.

Sagèc de gratar, mès era nhèu que lo caperaue ère fòrça abondiua e non se'n gessec. Moric estofat pera nhèu e peth heired.

Londeman, ath desvelhar-se, Joan se trapèc çò qu'ère de demorar, eth frair gran auie morit pendent era net pr'amor des granes frèbes que patie.

En un prumèr moment pensèc qu'encara dromie, mès ath careçar era sua cara heireda siguec quan s'encuedèc qu'auie partit. Li sarrèc es mans e tanben èren gelades, alavetz arringuèc a plorar damb desesper. Es sues gròsses lèrmes li baishauen pera maishèra enjós.

Joan agarrèc ua hlatsada e capèrec eth còs d'Artur, qu'ère estenut ath long dera tenda.

Joan quedèc fòrça espavordit e gessec dera tenda pr'amor que non gosauè de tocar bric mès eth còs regde deth sòn frair. Non s'ac podie pas creir...

Non hège sonque cridar e remir desesperadament, es sòns crits retronien enes nautes montanhas. Passèc ues ores fòrça terribles, plorant sense cap de tipe de consolacion, e dant torns coma ua craba lhòca, sense saber se qué hèr.

Quan eth solei comencèc a cogar-se, campèc tath cèu, barrèc es uelhs e preguèc a Diu entà qu'aumens Pèir tornèsse lèu.

Se'n dèc compde alavetz, qu'eth sense es sòns frairs non ère arrés en aquest mond, pensèc en guairi viatges s'auien plejat e s'ac auien dit tot, e guaire les trapaue en manca ara.

Ath daurir es uelhs, vedec ua vintea d'agles neres que planejauen ath dessus dera tenda, coma se siguessen messatgèrs de Diu qu'anauen a dar-li era condolença.

Damb tota era fòrça que li balhauen es sòns paumons, cridèc un viatge mès ath sòn frair Pèir, totun, arren mès ne sabec d'eth...

Aquera net non podec clucar es uelhs, non hège mès que rebrembar as sòns frairs. Ath cant d'Artur demoraue qu'en bèth moment se desvèlhesse e que Pèir tornèsse...

De bon maitin, quan encara non s'auie hèt de dia, Joan non podie pas dromir, non hège mès que hèr torns ath laguens deth sac e decidic de lheuar-se e, encara que li costèsse e anèsse en contra des sòn principis, auie d'enterrar ath sòn frair.

Gessec dera tenda damb eth cap baish e es uelhs plorosi e se seiguec en un soc d'un hai sec a demorar qu'aumens eth solei lo escauhèsse eth bon dia, tant qu'anaue pensant coma s'ac anaue a hèr entà enterrar ath sòn frair.

En gèsser es prumèri arrais de solei, se lheuèc e tot nerviós s'anèc premanint entà començar era dura faena. Coma que non auie airines entà hèr eth horat cuelhec ua plata d'acèr qu'emplegauen entà minjar, li dèc forma de pala e comencèc a catar eth trauc, ena madeisha artiga, a uns mètres enlà d'a on ère plantada era tenda.

I estèc tot eth maitin e quan acabèc, emboliquèc eth còs d'Artur damb era hlatsada que lo corbie e l'anèc arrossegant enquia on auie hèt era hòssa.

Que se'n vedec de trabalhs entà desplaçar-lo!, pr'amor qu'Artur tostemp auie estat un òme de complexion grana e ère fòrt coma un casse.

Un còp ja auie eth còs ath cant deth horat, deishèc quèir eth sòn cap sus era tèsta deth sòn frair e li preguèc un Pare Nòste. En acabar, li hec un punet e calèc eth còs en clòt. Ath sòn dessús li deishèc era bota de vin, e li didec:

-Tè, te deishi era bota entà que de tant en tant hèsques un traguèt de vin, que ben segur que te harà ben!

Ara seguida, lo caperèc damb era tèrra qu'auie trèt e, ara nautada deth cap, i clauèc dus branquilhons en forma de crotz.

S'auien hèt es cinc dera tarde e encara non auie dinat. Anèc tara tenda, que demoraue non pas guaire luenh d'aquiu, mingèc un peishic e se'n tornèc damb eth sòn frair. S'estirèc ath cant deth clòt, barrèc es uelhs e

li anaue parlant coma s'encara siguesse aqui.

I estèc ua bèra estona, mès quan eth solei començaue a amortar-se, sentec heired enes sòns uassi e se vedec obligat a deishar ath sòn frair e tornar-se'n tara tenda.

Aquera net non sopèc pas bric e li costèc fòrça de dromir-se. En tot eth ser non hec que soniar damb causes terrorifiques, siguec ua net terribla entath praube Joan.

De maitiada, en desvelhar-se damb eth bronit der aire, era sua suspresa siguec terribla, en trapar-se ath cant sòn eth còs deth sòn frair. Còp sec, lo tornèc a acogar.

Non s'ac podie pas creir, mès arribèc a pensar e açò lo padeguèc, tot auie estat un d'aqueri mau sòns, ua malajadilha.

Passèc tot eth dia en silènci mès absolut, e sense minjar arren. Non podie pas entèner tot çò que li passaue...

Demoraue despacientat era arribada deth sòn frair petit, mès aguest praube malurós non sabie pas qu'ère mòrt dejà.

Es ores passauen lentament, e en arribar era net se li comencèc a estornejar er estomac, pr'amor que non auie minjat arren en tot eth dia, atau que minjotegèc un shinhau e se tornèc a cochar. Abans de calar-se ath laguens deth sac, pensèc en deishar ua lampa alugada per se se desvelhaue peth ser.

Cada dia que passaue se li hège mès duro, aquera net encara li costèc mès poder-se endormir.

Era mòrt deth sòn frair li hec a soniar damb sa pair, rebrembant que tanben ère mòrt. Mès qu'un saunei, ère un rebrembe de quan eth ère petit, erosament, aguest viatge non siguec pas ua malajadilha, senon un agradiu rebrembe de quan eth ère un mainatjòt.

Rebrembèc quan sa pair tonie es oelhes, e hège a secar era pèth entà qu'es sòns hilhs se vestiguessen de barbacans entà Magràs.

Les hège a secar en ua bòrda municipala dera que se'n servien totes es cases deth pòble, coneishuda coma "era bòrda des pèths".

Arribat eth dia, se plaçauen es pèths peth dessús, se penjauen en còth ua esquera des vaques qu'auien en casa, e en cap bèth retalh de pèth que tostep les sobraue.

Passejauen a Magràs per toti es carrèrs e cornèrs deth pòble,

acompanhat peth fòrt tarrambòri deth son des esqueres.

En arribar ena plaça, se plaçauen toti ath torn de Magràs e li calauen eth huec, en tot cantar-li era cançon d'Adiu.

Joan, en sauneis, interpretèc era sua pròpria cançon, aguest viatge dident adiu ath sòn frair Artur. Hège atau...

Adiu praube, praube, praube,
adiu praube frair Artur.

Tu te'n vas e jo demori,
jo demori e tu te'n vas...

Adiu praube, praube, praube,
adiu praube frair Artur!

...

Oh praubàs que jo te plori,
tornaràs, mès non saï quan...

En arribar en aguest punt, Magràs qu'ère dejà tot entornejat d'ahlames e hèt cendres, de còp s'abausonèc. En quèir en tèrra, Joan se desvelhèc.

Ère negat de lèrmes, que li baishauen còth enjós. Lèu s'encuedèc de que tot auie estat un sòn, e coma didie era cançon: "tornaràs, mès non sai quan..."

Li tornèc a costar fòrça de dromir-se, mès encara ère net barrada e ac auie de sajar...

Passades ues ores, se desvelhèc e tornèc a trapar-se eth còs deth sòn frair un aute viatge ath cant. Ja començaue a capvirar-se, e peniblement lo tornèc a acogar, a despiet de que non ère bric segur de çò que hège.

Ère agotat, tan fisicament com psiquicament, eth praubàs non podie damb era sua anma. Passèc tot eth dia ajaçat e sense minjar lèu bric, sonque hège que dar-li torns ath tèma, mès non trapaue cap tipe d'explicacion a tot aquerò que li passaue.

Non paraue de hèr-se preguntes, mès malurosament arrés les ac podie arrespóner. Eth sòn unic solaç ère pregar a Diu entà que quauquedegun l'ajudèsse.

Passèc ua auta net, non pas melhor qu'ès passades, de cada dia que passaue era causa anaue a peyor.

Tàs quate dera maitiada, se desvelhèc de patac e, per art de magia, eth sòn frair tornèc a apararéisher ath sòn cant. Joan fòrça susprenut, s'estèc ua bèra estona en tot enguardar immobil eth còs deth sòn frair. Enquia que reaccionèc, cuelhec nauament eth còs deth sòn frair e, coma podec, l'arrosseguc enquiara part mès boscada deth bòsc, hec un gran horat e lo caperèc damb nhèu, tèrra e pèires.

Tornèc entara tenda. Preguc a Diu, en tot demanar-li que lo solatgèsse d'aquera malajadilha e tornèc a cochar-se pr'amor qu'ère rendut, no'n podie mès!

Quan comencèc a hèr-se de dia se desvelhèc en miei dera nhèu, en auer estramuncat damb ua pèira... Era sua suspresa siguec trapar-se un aute viatge damb eth còs deth sòn frair uns mètres enlà.

Aguesta impression siguec terrorifica!

Non siguec enquia alavetz que s'expliquèc es estranhi eveniments que li

aiuen succedit, es estranhes reaparicions deth sòn frair dempús d'èster mòrt e enterrat...

Li venguec entath cap eth rebrembe que de petit ère somnambul, alavetz siguec quan s'encuedèc qu'auie tornat ara sua infantesa. Ère eth madeish eth que desacogaue e portaue ath cant sòn eth còs deth sòn frair, demorant ena inconsciència deth sòn.

Pensèc qu'aqueth comportament ère ua manèra d'autodefensa, cercaue era justificacion a tot aquerò, que de cap des manères li podie pas trapar eth sentit.

Sonque li mancaue aquesta viuença entà acabar de capvirar-li eth cap!

Per efècte der embroishment des montanhes Nargüic, Joan passèc d'èster ua persona umana entà tornar-se bruishòt d'aqueres montanhes. Eth praube Joan jamès tornèc entath pòble, se capvirèc e decidic quedar -se romant per aqueth parçan tan misteriós que li auie panat dues des sues costelhes.

Se quauquarrés sage un aute viatge d'anar-i, plan segur que lo i traparà.

Eth tresaur qu'es tres frairs anèren a cercar non siguec entada eri. Es praubi non lo poderen arténher, mès eri mos deishèren eth tresaur que nosati podem trapar.

Non ei pas un tresaur de monedes d'aur, ne de granes jòies coma eth punh, non non, senon qu'ei un tresaur de valors umans.

Atau coma les didec sa pair: "Se lo trapatz, arrés vo'lo poirà panar, e vos harà erosi enquiàs darrèri des vòsti dies."

Aguest tresaur que tan illusionaue as tres frairs, e qu'ara nosati auem enes nòstes mans, auem de saber-lo profitar. Non auem pas de besonh d'anar entàs montanhes Nargüic, senon que lo podem trapar "sense gèsser de casa".

E vau a èster jo en nòm des tres gojats, Artur, Pèir e Joan, qui vos ac va a coheissar ara seguida:

CORATGE, ABNEGACION,
PACIÈNCIA, GENEROSITAT,
AMISTAT, CAMARADERIA,
FIDANÇA e AMOR

Atau coma tanben "Paquito des de Bernada", ara que hè quauqui ans, titolaue uades sues poesies, de segur fòrça polida:

"Contenta-te damb çò que Dïu
te dongue e viueràs erós".

Compreensão

Lectora

Encastre

1.1 Amic lector, t'a agradat eth conde d'Es montanhes Nargüic?
Perqué?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 Qui escriu era istòria? Ben segur qu'eth narrador! Mès i a
quauqui còps qu'es autors escriuen coma se s'amaguèssen ath
darrèr des paraules e non apareishen coma narrador. Qui penses que
narre era istòria?

.....

.....

.....

.....

En quina persona ac hè?

.....

1.3

Descriu as protagonistes dera istòria.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Des protagonistes, segur que sentes cèrta simpatia per bèth un d'eri. Per qui? Explica perquè.

.....

.....

.....

.....

.....

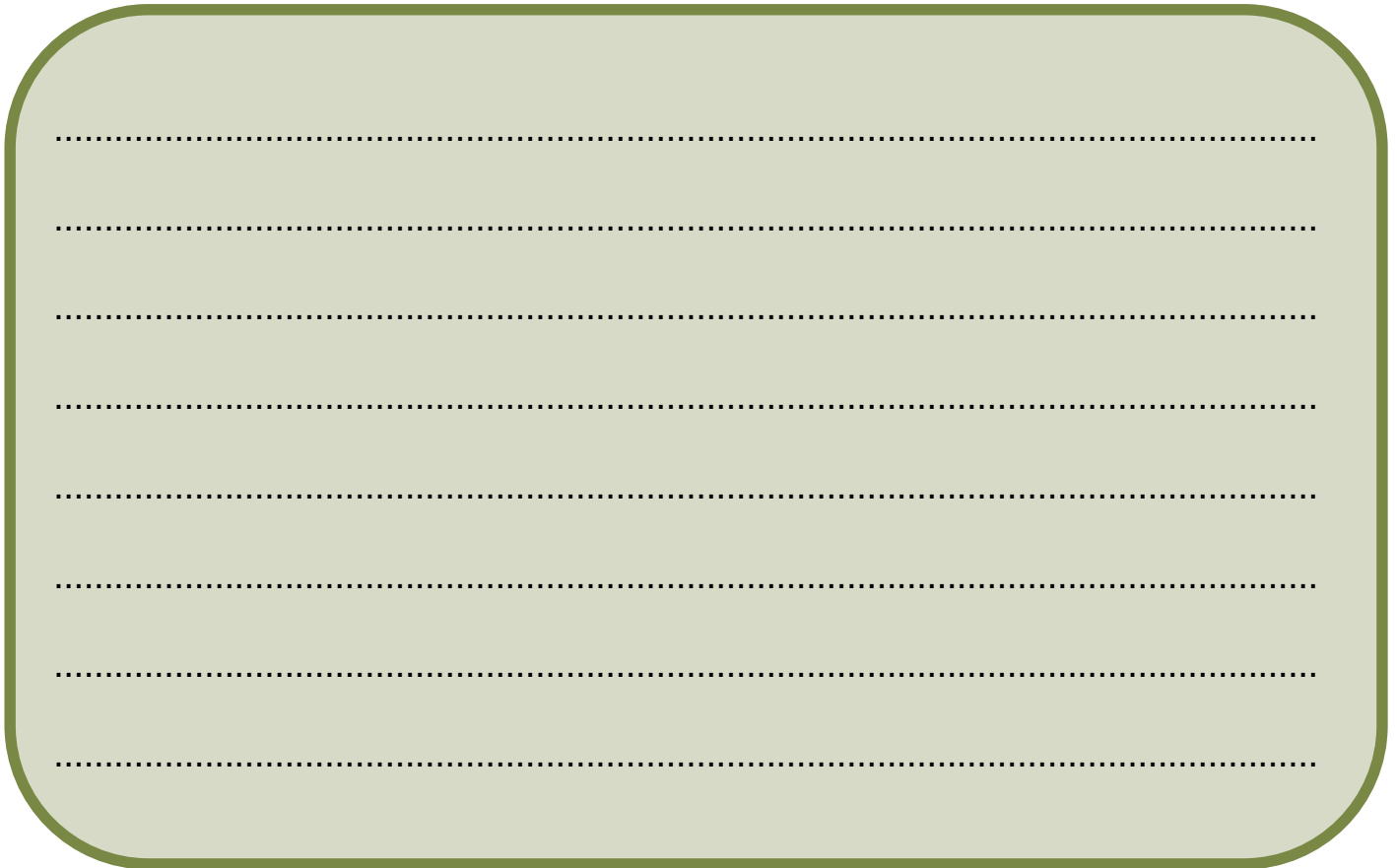
.....

.....

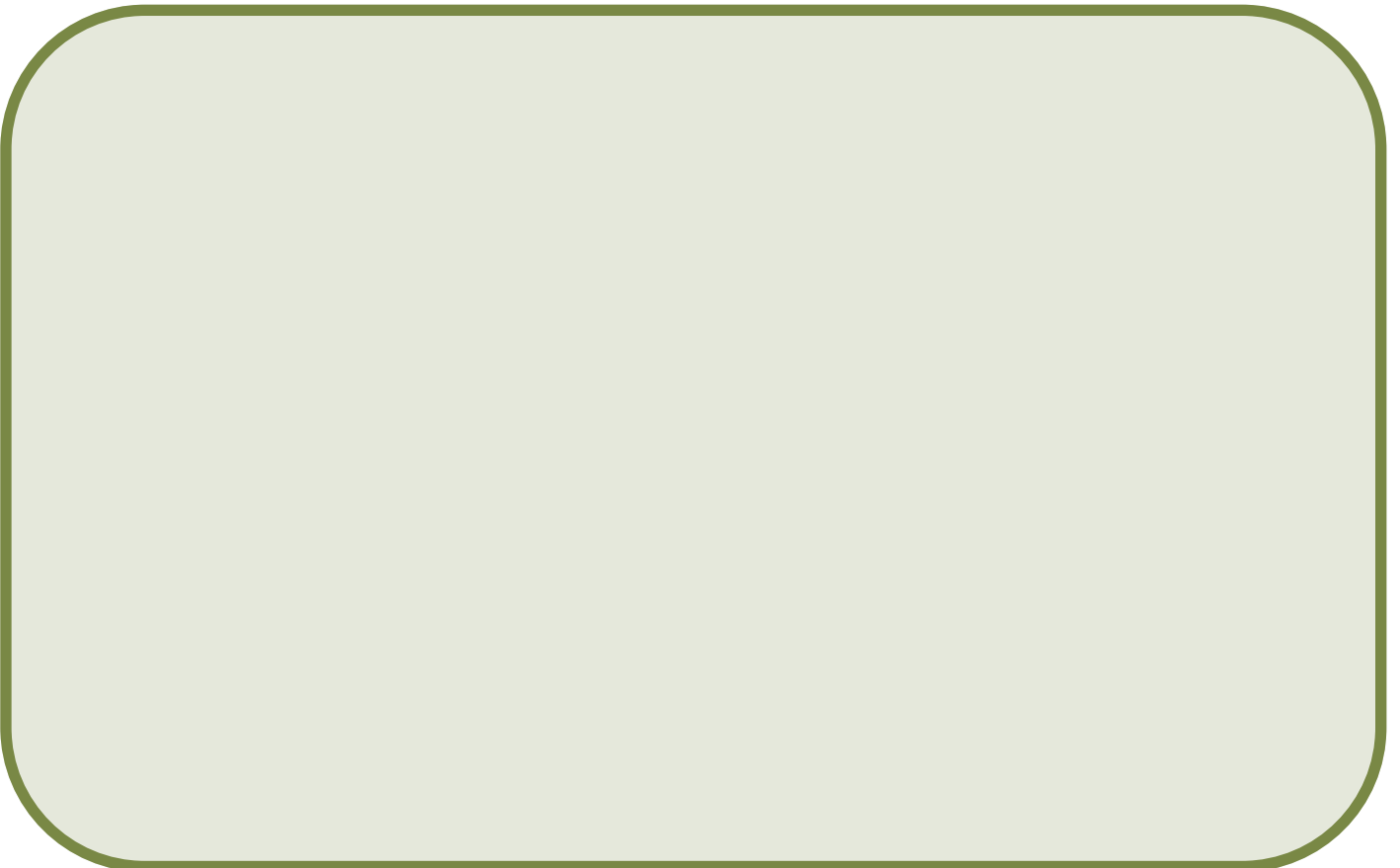
.....

.....

1.4 En quin pòble viuen es protagonistes? Descriu en quauques
linhes coma ère eth pòble.

Diboisha-lo.

1.5 Explica damb es tues pròpies paraules eth significat dera expression: "Se cercaue era ombra".

.....

.....

.....

.....

1.6 Qui les condèc eth secret deth sòn prètzhèt?

.....

.....

1.7 Entà quin lòc anèren es protagonistes dera istòria? Descriu en quauques linhas coma ère aqueth lòc.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.8 Informa-te en internet e escriu es normes basiques qu'as de tier en compde quan vas tara montanha e escriu-les ara seguida.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.9 Mèrca damb ua crotz segontes es afirmacions següentes siguen vertadères (V) o fausses (F):

	V	F
Anauen a cercar ua mainada perduda enes Montanhes Nargüic.		
Pèir hège sonque de pagés.		
Es tres frairs viuien en un petit pòble.		
Artur auie vint-e-cinc ans.		
Sa pair moric ena montanha.		

1.10 Auries gosat tu d'anar a cercar eth tresaur? Rasoa era tua responsa.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.11 Descriu com ère era tauèrna deth pòble.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tamb quin nòm ère coneishuda?

.....

Perqué penses que li didien atau?

.....

.....

1.12 Ena tauèrna arrés volec saber arren sus eth sòn ahèr. Trapes bèra explicacion ara sua conducta?

.....

.....

.....

.....

1.13 Alista tot çò qu'es nòsti amics s'emportèren e tot çò que tu t'auries emportat e qu'eri non ac heren.

Artur, Pèir e Joan	Tu

1.14 A qui anèren a veir entà demanar-li era sua benediccion?

.....

Perqué penses qu'ac heren?

.....

.....

1.15 Explica eth significat des paraules que seguissen e escriu ua frasa damb cadua d'eres:

~Tracassièr:

.....

.....

.....

~Tardanet:

.....

.....

.....

~Poretès:

.....

.....

.....

~Trufar-se:

.....

.....

.....

~Tarrambòri:

.....

.....

.....

~Arongles:

.....

.....

.....

1.16 Restaca cada paraula damb eth sòn sinonim, ei a díder, paraules que vòlen díder çò de madeish.

Trufar-se

Rambalh

Badinar

Argaròt

Bricalh

Campar

Crespèth

Arrés

Pescajon

Guardar

Degun

Foter-se'n

Tapatge

Peguejar

Embestiat

Bocinet

2. Era aventura

Dia 1

2.1.1 Restaca cada paraula damb eth sòn sinonim:

Eslingar

Parlar

Beròi

Cortina

Canha

Esguitlar

Ridèu

Gosseta

Batanar

Polit

Ara cerca es paraules dera prumèra colomna en saussèr de letres:

E	B	N	È	L	F	S	D	O	Ò
Ò	S	A	Q	U	S	H	R	Z	G
Ç	C	A	N	H	A	A	I	P	A
S	Ç	F	I	A	G	A	N	B	È
D	C	J	T	N	S	M	E	A	T
I	A	P	I	A	C	R	R	T	L
Ò	N	L	Z	R	Ò	H	È	A	E
R	S	J	Ò	U	F	A	M	N	Ç
E	C	H	D	U	O	G	T	A	B
B	M	U	È	D	I	R	V	R	H

2.1.2 Mos ditz qu'era canha anaue "coishin-coishan", qué vò díder?

.....

.....

.....

2.1.3 A on dromiren aquera net?

.....

.....

Descriu com ère eth lòc.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.1.4 Qué li gessec a Joan deth darrèr deth contravent?

.....

.....

Com reaccionèc?

.....

.....

.....

.....

2.1.5 Explica damb es tues pròpies paraules eth significat dera expression "Quèir redon".

.....

.....

.....

.....

Dia 2

2.2.1 Coma responeren es frairs de Joan en dider-les que s'auie descuedat es cartes ena cabana?

.....

.....

2.2.2 Coma penses que deuien èster aqueres cartes? E qué deuien díder? Explica'c

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2.3 A on penses que deuec anar era mainada?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2.4 Explica damb es tues pròpies paraules eth significat dera expression "calamic-calamac", qu'apareish en tèxte.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dia 3

2.3.1 Explica damb es tues pròpies paraules eth significat des expressions que seguissen:

~"Arropits coma un camishèt de lan"

.....

.....

.....

~"Uelhs coma plats"

.....

.....

.....

~"Ath sant córrer"

.....

.....

.....

~"En un virament de uelhs"

.....

.....

.....

~"Anar caudi tath lhet"

.....

.....

.....

~"Arrir pes descosuts"

.....

.....

.....

2.3.2 A mesura qu'avançauen en sòn camin, es frairs s'anauen condant istòries gracioses de quan èren petits. Conda'n tu tanben quauqu'ua de quan ères petit/a.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3.3 Rebremba qu'en tèxte se compare a Joan damb un conilh, pr'amor qu'a es aurelhes longues e gessudes e cor fòrça rapid. Pensa tu bèra comparason d'aguest tipe e escriu-la.

.....

.....

.....

.....

2.3.4 Mos conde eth libre que Joan estimèc ath sòn vederet coma se siguesse eth sòn frair petit acabat de nèisher. Penses qu'ei possible estimar a un animau autant coma a ua persona? Perqué?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dia 4

2.4.1 Perqué gesseren mès lèu aqueth dia?

.....

.....

.....

2.4.2 Qui desvelhèc a Joan quan dromie?

.....

.....

2.4.3 Mos ditz que Pèir treigec es binoculars deth sòn morralet.
Explica se qué son e entà que se tien.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.4.4 Què cacèren? (Mèrca damb ua crotz era responsa corrècta)

Ua lèbe

Ua aguinèu

Ua perditz

Ua trueita

La heren ena brasa entà sopar?

.....

.....

Perqué?

.....

.....

Qué sopèren alavetz?

.....

.....

.....

.....

2.4.5 Aguinèu e vop son paraules sinonimes, atau coma pèira e calhau, can e gosset, etc. Ara tu pensa e escriu tres sinonims mèts.

.....

.....

.....

Dia 5

2.5.1 Explica tot çò que heren damb era aguinèu.

.....

.....

.....

2.5.2 Perqué aueren d'arturar era sua marcha entà meddia?

.....

.....

.....

2.5.3 Explica damb es tues pròpies paraules eth significat des expressions que seguissen:

~"Eth cèu se vestic de nere"

.....

.....

.....

~"Plòir a còp de farrats"

.....

.....

.....

~"Estovar-se coma lits"

.....

.....

.....

Dia 6

2.6.1 D'a on agarrauen era aigua entà béuer?

.....

Com la transportauen?

.....

2.6.2 Hè un petit resum, d'ues quinze linhes, de çò que les passèc eth sòn siesau dia d'aventura.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dia 7

2.7.1 Qué li passaue a Artur?

.....

2.7.2 Qué li dauen es sòns frairs entà guarir-lo?

.....

Coneishes tu bèth remèdi casalèr entà guarir maus? Explica entà que s'emplegue e coma se premanís.

.....

.....

.....

.....

2.7.3 A qué penses que se referís eth narrador quan mos ditz "era maquina li diguec pro"?

.....

.....

2.7.4 Coma passèren Artur e Pèir era tarde?

.....

.....

Coneishes tu quauque jòc de cartes? Quin?

.....

Explica coma se jògue

.....

.....

.....

2.7.5 Qué penses que vò díder eth narrador quan mos ditz qu'Artur "dromic coma un soc", que dromic damb un sòn pregon o dromic leugèr?

.....

Escriu tu ua comparason coma era anteriora, qu'ages entenut bèth viatge a díder.

.....
.....
.....
.....

Dia 8

2.8.1 Eth ueitau dia Artur se tornèc a ressènter des dolors deth dia abans e non melhorèc pas, com ère eth sòn aspècte e quini simptòmes auie?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.8.2 Explica damb es tues pròpies paraules eth significat des següentes expressions, qu'apareishen en aquest capítol:

~"A trincar de dia"

.....

.....

.....

~"M'estimaria mès morir de bolhon de garia"

.....

.....

.....

~"Agarrar eth dromilhon"

.....

.....

.....

2.8.3 I a un moment en qu'Artur se desespère, perquè?

.....

.....

.....

Tu t'as trapat quauque viatge en aguesta situacion? Perqué?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.8.4 Pèir e Joan sagen de solatjar ath sòn frair. Com lo solatjaries tu? Qué li diries?

.....

.....

.....

.....

Dia 9

2.9.1 Restaca es paraules damb eth sòn significat:

Estramuncar

Ventada que lhèue era nhèu deth terren, de manèra qu'era visibilitat amendrís considerablaments.

Torbeg

Brams fòrti deth taure o vaca o d'auta bèstia.

Esbaus

Trebucar damb eth pè, en tot caminar, contra un obstacle.

Brulhs

En·honsament deth terren producit per procèssi tectonics o de meteorizacion, qu'origina ua morfologia característica

Ara hè ua frasa damb cadua des paraules anteriores.

.....

.....

.....

.....

2.9.2 En aquest capítol se conde que Pèir anèc a bracar dus brancs d'un tèish, pr'amor qu'aguest arbe a era husta fòrça dura e resistent, e atau l'ajudarien a baishar mès rapid pr'amor qu'era tornada ère còsta enjós.

Informa-te e nomena quate arbes mès e descriu-les (caracteristiques, abitat, curiositats, etc.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.9.3 Arribat en aquest punt, qu'encara non as acabat de liéger eth libre, penses qu'arribaràn a arténher eth tresaur? Raso era tua resposta. (Non auances planes ne lieges mès endauant!)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dia 10

2.10.1 Penses qu'aguest dia siguec un dia alègre o un dia mès ben trist? Perqué?

.....

.....

.....

2.10.2 De qué se'n dèc compde Joan?

.....

.....

.....

2.10.3 Pensa en quauque viatge que t'ages plejat damb eth/es tòns frairs o amics, e recapacita. Quina leçon en pòs apréner?

.....

.....

.....

.....

.....

2.10.4 Qué pensèc Joan quan vedec es agles planejar en cèu ath sòn dessús?

.....

.....

.....

Dia 11

2.11.1 Explica damb es tues pròpies paraules eth significat dera expression "Fòrt coma un casse".

.....

.....

.....

2.11.2 En aquest capítol i a un moment que ditz: "eth solei començaue a amortar-se". Penses qu'ei vertat qu'eth solei s'amòrte? Perqué?

.....

.....

.....

.....

Qué mos vò díder?

.....

.....

.....

2.11.3 Aumplís es mots crotzadi damb eth sinonim des paraules que seguissen: (entà ajudar-te torna a liéger eth capítol e les traparàs).

1. Shinhau

2. Horat

3. Prètzhèt

4. Botjar

5. Tancar

6. Escandir

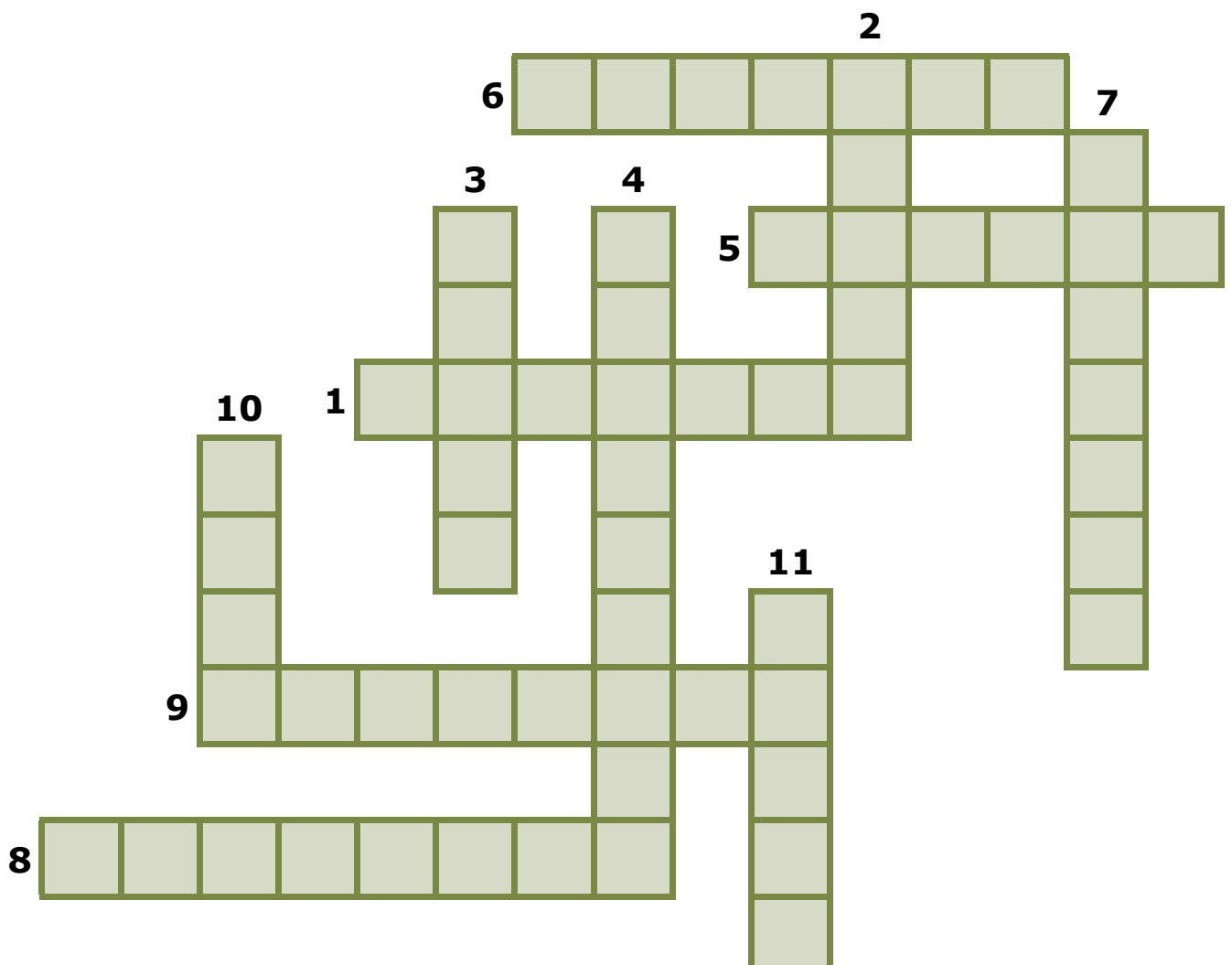
7. Curbir

8. Utilizar

9. Iniciar

10. Arren

11. Germà

Dia 12

2.12.1 Qué penses que vò díder eth narrador quan mos ditz “se li estornejaue er estomac”?

.....

.....

.....

.....

2.12.2 En aquest capítol s'explique eth saunei qu'auec Joan. Ara tu, conda-ne un qu'ages auut hè pòc:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.12.3 Mos conden qu'es nòsti amics se vestiren de barbacans entà Magràs. T'as vestit quauque viatge de barbacan o coneishes a bèth un qu'ac age hèt?

.....

.....

En cas afirmatiu, conda coma ère era vestimenta.

.....

.....

.....

.....

.....

En cas negatiu, t'agradarie vestir-te de barbacan? Perqué?

.....

.....

.....

.....

.....

2.12.4 De qué t'agradarie vestir-te enguan entà Magràs? Com ac haries?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.12.5 Explica damb es tues pròpies paraules eth significat dera expression "net barrada"

.....

.....

.....

.....

.....

Dia 13

2.13.1 Mèrca damb ua crotz eth significat corrècte dera expression qu'apareish en tèxte: "Li auie panat dues des sues costelhes"

- Ar estramuncar damb era pèira se trinquèc dues costelhes.
- Auie perdut as sòns dus frairs en aqueth parçan tan misteriós.
- Perdec dues costelhes ath passar d'èster ua persona umana e tornar-se bruishòt d'aqueres montanhes.

2.13.2 Cerca en listat dera dreta era paraula catalana que correspon ath mot en aranés (sonque n'í a ua de corrècta)

Aranés	Catalán
Capbrutlat	Malson
Acogar	Malagraïda
Anma	Ensopegar
Malajadilha	Estranyar
Estramuncar	Intentar
Sajar	Colgar
	Angoixa
	Eixelebrat
	Salvar
	Ànima
	Captivat
	Acordar

2.13.3 Cerca aquestes paraules en diccionari e destaca eth mot tamb eth sòn significat:

Paraules	Significat
Amistat	~Qualitat deth que supòrte damb cauma era demora d'ua causa o era durada d'un treball.
Camaraderia	~Valor deuant deth perilh e es dificultats.
Fidança	~Sentiment d'afècte e dedicacion a quauquarrés o quauquarren.
Amor	~Ligam afectuós entre dues persones neishut d'ua estimacion e bona relacion.
Coratge	~Amistat o relacion cordiau que mantien entre si dues persones.
Abnegacion	~Sacrifici voluntari d'un madeish, en ben des auti.
Generositat	~Seguretat que s'a de quauquarrés o quauquarren.
Paciència	~Tendència a ajudar as auti e a dar es causes pròpies sense demorar arren a cambi.

3. Activitats finalaus

3.1 Te semblen adequadi es títols des capítols? Pensa tu un aute títol entà cada capítol.

“Es nòsti amics”:

.....

“Eth tresaur”:

.....

“Eth sòn prètzhet”:

.....

“Dia 1”:

.....

“Dia 2”:

.....

“Dia 3”:

.....

"Dia 4":

.....

"Dia 5":

.....

"Dia 6":

.....

"Dia 7":

.....

"Dia 8":

.....

"Dia 9":

.....

"Dia 10":

.....

"Dia 11":

.....

"Dia 12":

.....

"Dia 13":

.....

3.2 Mèrca damb ua crotz segontes es afirmacions següentes siguen vertadères (V) o fausses (F):

	V	F
Tot siguec un mau sòn.		
Moriren dus des tres frairs.		
Joan ère somnambul.		
Arribèren a arténher eth tresaur.		
Joan se'n tornèc tath pòble e rehec era sua vida.		

3.3 As marchat quauqui dies dehòra de casa sense era tua familha? Quina ei era causa que mès as trapat mens? Explica era tua experiéncia.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 Pensa enes darrères narracions d'aventures qu'ages liejut. Quina ei era situacion qu'eth protagonista o protagonistes an de superar? Compara aquera istòria damb era que vies de liéger.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 Pensa en bèth còp que t'ages trapat en ua situacion dificila, coma les succedís as protagonistes dera istòria, e hè-ne un resum dera tua experiéncia.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.6 S'auesses de contunhar era istòria que mos conde eth libre coma contunharies? Imagina-te un nau finau.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.7 Eth desenlaç dera novèlla mos balhe un "tresaur de vida". Hè era tua pròpria reflexion e explica çò qu'ages aprenut

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Notes

A series of 20 horizontal dotted lines for writing notes.

Notes

A series of horizontal dotted lines for writing notes, filling the majority of the page.

Notes

A series of horizontal dotted lines for writing notes, filling the majority of the page.

Autors des fotografies:

Paolo Neo (fotografia dera entèsta)

Carla Peroni (fotografia dera pag. 3)

Konikaori (fotografia dera pag. 4)

Constantin Deaconescu (fotografia dera pag. 7)

Andrzej Pobiedziński (fotografia dera pag. 10)

Joonas Lampinen (fotografia dera pag. 12)

Mark Edwards (fotografia dera pag. 18)

Milan Jurek (fotografia dera pag. 24)

Rick O'Banion (fotografia dera pag. 29)

Neula (fotografia dera pag. 33)

Autors des hònts:

Hònt: Psicopatologia de la vida cotidiana. Autor: Daniel Werneck

Hònt: Vavont. Autor: Orakeldel

